

POSTANOWIENIE

22 stycznia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Pawłyszcz

na posiedzeniu niejawnym 22 stycznia 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa I. P. i R. P.
przeciwko syndykowi masy upadłości G. Bank S.A. w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej syndyka masy upadłości G. Bank S.A. w W.
od wyroku częściowego Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 10 lipca 2024 r.,
I ACa 566/24,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od syndyka masy upadłości G. Bank S.A. w W. łącznie na rzecz I. P. i R. P. 2700 (dwa tysiące siedemset) zł kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia zobowiązanemu.**

(G.G.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 22 czerwca 2022 roku, I C 522/21, Sąd Okręgowy w Szczecinie ustalił nieważność umowy kredytu hipotecznego indeksowanego do CHF, zawartej 17 listopada 2006 r. przez powodowych kredytobiorców z pozwanym bankiem, zasądził od banku łącznie na rzecz kredytobiorców 74 526,03 zł z odsetkami, z zastrzeżeniem, że wykonanie zasądzzonego świadczenia będzie uzależnione od

jednoczesnego spełnienia przez powodów świadczenia należnego pozwanemu w wysokości 161 638,58 zł,

W toku postępowania apelacyjnego 20 lipca 2023 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy ogłosił upadłość banku

Wyrokiem częściowym, zaskarżonym skargą kasacyjną, Sąd Apelacyjny w Szczecinie oddalił apelację banku w części dotyczącej ustalenia.

Sąd drugiej instancji ustalił, że 17 listopada 2006 r. strony zawarły umowę kredytu na sumę 161 638,58 zł indeksowanego kursem CHF, jako równowartość 101 273,42 CHF. Rzeczywista równowartość w CHF miała zostać określona po wypłacie kredytu. Spłata kredytu miała nastąpić w 360 miesięcznych ratach. Kredyt został wypłacony w czterech transzach. Rzeczywista wysokość rat kapitałowo-odsetkowych miała zostać określona w harmonogramie spłat. W dniu wypłaty kredytu suma wypłaconych środków miała być przeliczana na CHF według kursu kupna walut określonego w tabeli kursów obowiązującego w dniu uruchomienia środków. Wysokość zobowiązania miała być ustalana jako równowartość spłaty wyrażonej w CHF, po jej przeliczeniu według kursu sprzedaży walut określonego w bankowej tabeli kursów walut dla kredytów dewizowych oraz indeksowanych kursem walut obcych do CHF obowiązującego w dniu spłaty.

Do umowy zawarto trzy aneksy. Pierwszy aneks dotyczył zamiany zabezpieczenia kredytu, aneks nr 2 z 8 września 2022 roku dotyczył zmiany sposobu spłaty kredytu w taki sposób, że począwszy od dnia wejścia w życie aneksu spłata kredytu następować miała w CHF lub złotych zgodnie z warunkami określonymi w treści aneksu. Kolejny aneks dotyczący możliwości spłaty kredytu w CHF lub w złotych został zawarty 21 lutego 2013 r. Od 12 grudnia 2006 roku do 22 lutego 2018 roku kredytobiorcy wpłacili na rzecz pozwanego banku tytułem rat kapitałowo-odsetkowych 120 446,11 zł.

Sąd drugiej instancji wskazał, że w umowie będącej przedmiotem niniejszej sprawy bank w sposób jednostronny oznaczał kurs waluty właściwej do wyliczenia zobowiązania kredytobiorcy. Z treści umowy nie wynikały zaś ani obiektywne, ani weryfikowalne oznaczenia tego kursu. Przedmiotowa umowa nie była negocjowana indywidualnie, zawiera postanowienia naruszające w sposób rażący interesy

konsumenta i jest sprzeczna z dobrymi obyczajami. W ocenie Sądu drugiej instancji nie ma możliwości utrzymania umowy po wyeliminowaniu postanowień abuzywnych. Przedmiotowa umowa jest bezskuteczna na skutek zastosowania przez bank niedozwolonych postanowień umownych.

Syndyk masy upadłości banku wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego: czy postępowanie sądowe z powództwa kredytobiorcy o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego z umowy kredytu waloryzowanego (indeksowanego albo denominowanego) do waluty obcej, wytoczone przeciwko upadłemu bankowi (kredytodawcy), jest sprawą „o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości” w rozumieniu art. 145 ust. 7 ustawy z 28 lutego 2003 r. - Prawo upadłościowe (pr.upadł.) i tym samym podlega zawieszeniu na podstawie art. 174 § 1 pkt 4 lub art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 144 ust. 1 i art. 145 ust. 1 pr.upadł. do czasu rozpoznania zgłoszenia wierzytelności na liście wierzytelności lub, odpowiednio, odmowy uwzględnienia wierzytelności na liście i wyczerpania trybu określonego ustawą.

Syndyk masy upadłości banku wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania również z uwagi na istnienie potrzeby wykładni przepisów prawnych: art. 174 § 1 pkt 4 k.p.c. w zw. z art. 144 ust. 1 i w zw. z art. 145 ust. 1 pr.upadł. oraz art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 144 ust. 1 w zw. z art. 145 ust. 1 pr.upadł.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 144 ust. 1 pr.upadł. po ogłoszeniu upadłości postępowania sądowe, administracyjne lub sądowoadministracyjne dotyczące masy upadłości mogą być wszczęte i prowadzone wyłącznie przez syndyka albo przeciwko memu. Postępowanie o ustalenie nieważności umowy kredytu nie jest postępowaniem dotyczącym wierzytelności, o którym mowa w art. 145 pr.upadł., dlatego należało je podjąć i dalej prowadzić. Orzeczenie ustalające ważność lub nieważność umowy kredytu (ściślej istnienie lub nieistnienie stosunku kredytu) może na podstawie art. 366 k.p.c. mieć wpływ na rozstrzygnięcie o wierzytelnościach stron umowy, w tym może wiązać przy ustalaniu lity wierzytelności upadłego, lecz sam proces

o ustalenie istnienia lub nieistnienia stosunku prawnego nie jest postępowaniem dotyczącym wierzytelności.

Takie stanowisko potwierdza również uchwała Sądu Najwyższego z 19 września 2024 r., III CZP 5/24: „postępowanie sądowe z powództwa kredytobiorcy będącego konsumentem o ustalenie nieistnienia stosunku prawnego z umowy kredytu, prowadzone przeciwko bankowi, co do którego w toku postępowania ogłoszono upadłość, nie jest sprawą „o wierzytelność, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości” w rozumieniu art. 145 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe, a tym samym może być podjęte z chwilą ustalenia osoby pełniącej funkcję syndyka”.

To właśnie korelacja art. 145 ust. 1 pr.upadł. z ustaleniem listy wierzytelności, wyrażająca istotę i funkcję przywołanego przepisu, stanowi o fundamentalnej różnicy między sprawami o ustalenie i sprawami o zasądzenie. W przypadku zawieszenia postępowania o ustalenie nieistnienia stosunku kredytu kredytobiorca upadłego nie mógłby zgłosić roszczenia o ustalenie do listy wierzytelności, ponieważ umieszczeniu na liście podlegają tylko wierzytelności, czyli prawa do żądania spełnienia oznaczonego świadczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Na podstawie art. 98 i 99 k.p.c. kredytobiorcom przysługuje od skarżącego zwrot kosztów sporządzenia odpowiedzi na skargę kasacyjną w wysokości stawki minimalnej określonej w stosowanym odpowiednio § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Min. Sprawiedl. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Dariusz Pawłyszcz

(G.G.)

[a.]